

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 7.6.2024
COM(2024) 235 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH
RÅDET**

Hållbart fiske i EU: lägesrapport och riktlinjer för 2025

{SWD(2024) 139 final}

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Hållbart fiske i EU: lägesrapport och riktlinjer för 2025

1. INLEDNING

Detta meddelande innehåller information om det europeiska fiske som övervakades under 2023 och om kommissionens förslag och samråd med tredjeländer om fiskemöjligheter för 2025. Syftet är att förbättra fiskets resiliens, främja beståndens återhämtning mot maximal hållbar avkastning (MSY) och bibehålla sunda bestånd på MSY-nivån.

Mycket färre fiskbestånd är nu överfiskade jämfört med 2003. Fiskare ser de socioekonomiska vinsterna med de bestånd som har förvaltats på sundare nivåer en tid. Energi är fortfarande en av de största kostnaderna i EU:s fiskeflotta 2023–2024, som trots de minskade bränslepriserna fortsätter att urholka vinsterna. De pågående åtgärder¹ som kommissionen föreslår för att främja energiomställningen inom fiskeri- och vattenbrukssektorn är därför avgörande för att stärka dess socioekonomiska resiliens genom att den får hjälp att minska sitt beroende av fossila bränslen.

De viktigaste utmaningarna inom EU:s fiske och vattenbruk, de föreslagna åtgärderna för att ta itu med dem och behovet av att förbättra motståndskraften hos EU:s fiske beskrevs i **paketet om fisket och haven**², följt av en intensiv dialog med och synpunkter från berörda parter. Nu är det dags att vidga perspektivet från dessa omedelbara utmaningar och behov och bedöma situationen inom EU:s fiske och vattenbruk på grundval av tillgängliga uppgifter och medlemsstaternas och de berörda parternas synpunkter. På grundval av återkopplingen om paketet och de hinder för en smidig omställning till energieffektivitet i sektorn och för ett framgångsrikt genomförande av alla delar av den gemensamma fiskeripolitiken som berörda parter har pekat på, inleder kommissionen en fullständig utvärdering av förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken³.

Denna utvärdering kommer att omfatta tio års genomförande av förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken (2014–2024). Den kommer att vara inriktad på utvecklingen inom fiske, vattenbruk, miljö, handel, utvidgning, hälsa, djurskydd och forskning, den senaste politiska utvecklingen, det förändrade geopolitiska sammanhanget och konsekvenserna för EU:s fiskeripolitik. Den kommer också att omfatta den ändrade dynamiken för fiskeförbindelserna i den gemensamma fiskeripolitikens yttre dimension, häribland Förenade kungarikets utträde ur EU och förbindelserna med och mellan kuststater i Nordostatlanten.

¹ COM(2023) 100 final.

² COM(2023) 100 final, COM(2023) 101 final, COM(2023) 102 final, COM(2023) 103 final.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG.

Detta är nödvändigt för att ge en heltäckande bild av hur förordningen och instrumenten fungerar och bereda väg för de kommande årens utveckling.

2. FRAMSTEG PÅ VÄG MOT ETT HÅLLBART FISKE I EU

Ett bestånd fiskas hållbart på MSY-nivå när förhållandet mellan den faktiska fiskedödligheten (F) och fiskedödligheten på MSY-nivå (F_{MSY}) är lägre än eller lika med ett⁴. Tack vare de åtgärder som vidtagits av fiskare och nationella förvaltningar och Europaparlamentets, rådets och kommissionens åtagande att förvalta fisket på ett ansvarsfullt sätt har fisket blivit mer hållbart, och mycket färre bestånd är överfiskade i EU.

EU:s uppdrag Återställa våra hav och vatten senast 2030⁵ bidrar till en rad olika lösningar för att skydda och återställa marina ekosystem och sötvattenekosystem och deras biologiska mångfald, bekämpa föroreningar och stödja hållbart fiske. Det bidrar därför också till genomförandet av EU:s marina handlingsplan⁶.

Varje år uppdaterar vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskerinäringen (STECF) den tillgängliga informationen om fiskbeståndens nivå i förhållande till målen för den gemensamma fiskeripolitiken. År 2003 låg den genomsnittliga fiskedödligheten i Nordostatlanten⁷ 53 % **över** F_{MSY} -målet. Den senaste bedömningen visar att dödligheten successivt har sjunkit till 42 % **under** F_{MSY} 2022. Detta medelvärde döljer dock stora inbördes skillnader: 25 bestånd fiskas fortfarande över F_{MSY} , medan 58 fiskas inom detta värde. Fiskedödligheten har sjunkit kraftigt i alla områden och nått de lägsta nivåerna kring **Biscayabukten** och **Iberiska kusten** och för **bestånd med stor utbredning** (t.ex. makrill, blåvitling, taggmakrill och sill). I Nordsjön är den genomsnittliga dödligheten fortfarande högre än i andra områden.

I **Medelhavet och Svarta havet** nådde medianen F/F_{MSY} sin topp på 1,90 år 2007, låg på 1,87 mellan 2008 och 2011 och har minskat sedan dess. Under de senaste tre åren har F/F_{MSY} sjunkit från 1,59 till 1,20 under 2022, den lägsta nivån sedan 2003. Denna trend är likadan i alla delregioner. Fisketrycket i Medelhavet och Svarta havet ligger dock fortfarande 20 % över den mediannivå som anses vara hållbar.

I genomsnitt ligger bestånden i Nordostatlanten nu inom det intervall som är förenligt med de politikens mål avseende fiskeridödlighet. Även om goda framsteg har gjorts för att uppnå hållbarhet 2023 krävs det ytterligare framsteg, särskilt i Medelhavet och Svarta havet.

Forskarna undersöker aktivt i vilken utsträckning andra faktorer än fiske, såsom havsuppvärmning, försurning, föroreningar och försämrad syresättning av haven, kan ha minskat fiskeriproduktiviteten, även om kunskapsluckor kvarstår. Det som med viss säkerhet är känt, utöver förändrad artutbredning på grund av klimatet⁸, är att planktonarter och

⁴ Se avsnitt 1 i det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar för en detaljerad analys av F_{MSY} och tillståndet för fiskbeståndens biomassa i alla havsområden.

⁵ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe/restore-our-ocean-and-waters_sv.

⁶ COM(2023) 102 final.

⁷ I detta avsnitt avser ”Nordostatlanten” bestånd i område 27 enligt FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO).

⁸ [Klimatförändringarna och den gemensamma fiskeripolitiken – Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](#).

planktonblomningarnas tidpunkt och omfattning har förändrats⁹. Det har också skett stora minskningar i planktonmängden¹⁰ under perioden 2015–2019 och i tillförseln av näringsämnen från mark¹¹. Dessa förändringar kan ha påverkat fiskbeståndens produktivitet negativt.

I Medelhavet anses de centrala och östra områdena vara mer sårbara för klimatförändringarna på grund av ökat tryck från invasiva arter av tropiskt ursprung (t.ex. lessepska arter och andra arter), högre vattentemperaturer och mindre cirkulation i havet, vilket leder till lägre nivåer av upplöst syre.

2.1. Fiskemöjligheter 2024

Fiskemöjligheterna är ett viktigt instrument för hållbar fiskeförvaltning. I Atlanten, Östersjön och Skagerrak/Kattegatt anges fiskemöjligheterna främst som fångstbegränsningar (så kallad total tillåten fångstmängd, TAC).

Miljösituationen i Östersjön och dess floder skiljer sig dramatiskt från situationen i andra havsområden, och den fortsätter att påverka fiskbestånden och deras utveckling. Östersjön utsätts idag för **många påfrestningar**, vilket har lett till en minskning av den biologiska mångfalden¹². Det rör sig bland annat om övergödning genom tillförsel av näringsämnen och ihållande höga halter av främmande ämnen. Detta beror delvis på att EU-lagstiftningen inte har genomförts¹³. En möjlig naturbaserad lösning som för närvarande utforskas är användningen av musslor, som snabbt kan vända övergödningen, återställa ”döda zoner” med försämrad syresättning och binda koldioxid lika effektivt som skogarna på land. Utöver dessa yttre påfrestningar kan brister i genomförandet av EU:s regler om vägning och fångstregistrering också spela en viktig roll när det gäller minskningen av fiskbestånden i Östersjön.

Fyra av tio fisken (sill i västra Östersjön, båda torskbestånden och lax i Egentliga Östersjön) i Östersjön är inte längre målarter och får endast landas som bifångst. Övriga målfisken är de andra pelagiska bestånden (skarpsill och sill/strömming i centrala Östersjön, Bottniska viken och Rigabukten) och rödspätta, med fångstbegränsningar som fastställs i enlighet med MSY, och lax i Bottniska viken och i Finska viken, med fångstbegränsningar som fastställs i enlighet med försiktighetsansatsen.

⁹ Drivande mikroskopiska alger och djur utgör grunden för den pelagiska näringsväven och är en direkt eller indirekt näringskälla för fisk, skaldjur och sjöfåglar: <https://oap.ospar.org/en/ospar-assessments/quality-status-reports/qsr-2023/indicator-assessments/changes-plankton-biomass-abundance/>.

¹⁰ <https://oap.ospar.org/en/ospar-assessments/quality-status-reports/qsr-2023/indicator-assessments/changes-plankton-biomass-abundance/>.

¹¹ <https://oap.ospar.org/en/ospar-assessments/quality-status-reports/qsr-2023/indicator-assessments/changes-plankton-biomass-abundance/>.

¹² HELCOM Quality status report 2023 (HOLAS 3): <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2023/10/State-of-the-Baltic-Sea-2023.pdf>

¹³ I synnerhet nitratdirektivet, direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, ramdirektivet om en marin strategi, ramdirektivet för vatten, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet, ramdirektivet om avfall, direktivet om fysisk planering i kust- och havsområden, direktivet om engångsplast, förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken, den integrerade havspolitikerna samt den gemensamma jordbrukspolitikerna.

Den fleråriga planen för Östersjön¹⁴ innehåller många verktyg som främjar fiskbeståndens återhämtning, bland annat genom att stoppa målfisket, sätta den totala tillåtna fångstmängden under de högsta rekommenderade nivåerna, freda under lekperioder och begränsa fritidsfisket. Men om inte medlemsstaterna tillämpar och genomför EU-lagstiftningen fullt ut kommer fiskbestånden inte att återhämta sig. I ministerdeklarationen *Our Baltic 2020* gjordes ett åtagande om att genomföra EU-lagstiftningen fullt ut; det är nu avgörande att detta sker¹⁵. Den andra upplagan av *Our Baltic* hölls den 29 september 2023, med en lägesrapport om de åtaganden som gjordes 2020¹⁶.

För att övervinna effekterna av föroreningar, övergödning och klimatförändringar på de marina ekosystemen, fisket och vattenbruket är det viktigt att inledningsvis inhämta forskarsamhällets synpunkter. Forskningen hjälper beslutsfattarna att fatta välgrundade beslut och fullt ut genomföra **ekosystemansatsen i fiskeri- och vattenbruksförvaltningen**, som är en av den gemensamma fiskeripolitikens huvudprinciper och bästa sättet att uppnå dess mål.

I EU:s vatten i **Atlanten** och **Skagerrak/Kattegatt** är påfrestningarna på fiskbestånden lägre och miljöförhållandena annorlunda. I dessa havsområden har EU förvaltat de 29 fiskbestånden på ett hållbart sätt, vilket har gett flera positiva resultat med högre total tillåten fångstmängd för fem bestånd 2024. Fiskare i Biscayabukten har gjort stora ansträngningar för att förvalta fiskbestånden väl och det framgår av STECF:s rapport 2022 att fisket där har förvaltats i linje med maximal hållbar avkastning (MSY) under flera år. Trots deras ansträngningar minskade dock fiskemöjligheterna i detta område kraftigt 2024 på grund av den rättsliga skyldigheten att bibehålla MSY-nivån.

De flesta av EU:s bestånd delas nu med **kuststaterna i Nordostatlanten**. För mer än 85 totala tillåtna fångstmängder som **delas med Förenade kungariket** enades EU och Förenade kungariket om de totala tillåtna fångstmängderna för 2024 på grundval av bästa vetenskapliga utlåtanden, inom de tidsramar som fastställts i handels- och samarbetsavtalet¹⁷. De flesta totala tillåtna fångstmängder fastställdes i enlighet med den maximala hållbara avkastningen i den mån utlåtanden fanns. Tio bestånd fick utlåtandet nollfångst för 2024 från Internationella havsforskningsrådet (Ices). För nio av dessa bestånd kom EU och Förenade kungariket överens om att fastställa låga totala tillåtna fångstmängder för bifångster 2024 för att förhindra att dessa arter begränsar blandfisken, i enlighet med EU:s rättsliga ram. För ett bestånd kom EU och Förenade kungariket överens om att fastställa en total tillåten fångstmängd för vetenskaplig övervakning 2024, i enlighet med Ices utlåtande¹⁸.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1139 av den 6 juli 2016 om upprättande av en flerårig plan för bestånden av torsk, sill/strömming och skarpsill i Östersjön och det fiske som nyttjar dessa bestånd, om ändring av rådets förordning (EG) nr 2187/2005 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1098/2007 (EUT L 191, 15.7.2016, s. 1).

¹⁵ https://commission.europa.eu/system/files/2020-09/ministerial_declaration_our_baltic_conference.pdf.

¹⁶ <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/2e76afa1-5695-11ee-9220-01aa75ed71a1>.

¹⁷ Avtal om handel och samarbete mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan (EUT L 149, 30.4.2021, s. 10).

¹⁸ Skriftligt protokoll från fiskesamråden mellan Förenade kungariket och Europeiska unionen för 2024: https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/system/files/2023-12/2024-eu-uk-fisheries-consultations_en.pdf.

Den förbättrade förvaltning av gemensamma bestånd som EU och Förenade kungariket enades om inom ramen för den specialiserade kommittén för fiske, särskilt genom att anpassa förvaltningsområdena till de utvärderingsenheter som används av Ices, var avgörande för att förbättra den hållbara förvaltningen av gemensamma bestånd och nå en snabb och tillfredsställande överenskommelse¹⁹.

De flesta bestånd som delas mellan **EU, Norge och Förenade kungariket** i Nordsjön uppvisar en positiv trend. För 2024 kom EU, Norge och Förenade kungariket överens om att fastställa totala tillåtna fångstmängder för dessa bestånd i linje med MSY-utlåtandena. Överenskommelsen om totala tillåtna fångstmängder omfattar en ökning för torsk, som av försiktighetsskäl fastställts till en nivå under MSY-utlåtandet. De totala tillåtna fångstmängderna för två andra bestånd har fastställts till en nivå under MSY-värdet för att tillgodose deras interaktion med torsk i blandfiske. De totala tillåtna fångstmängderna för nordsjösill fastställdes i linje med vetenskapliga utlåtanden, och parterna enades om att behålla fångstbegränsningarna i Skagerrak och Kattegatt för att mildra effekterna på det utarmade beståndet av sill/strömming i västra Östersjön. De totala tillåtna fångstmängderna för de två bedömda **bestånd som förvaltas bilateralt med Norge** i Skagerrak och Kattegatt fastställdes i linje med MSY eller försiktighetsbaserade utlåtanden²⁰.

För makrill, blåvitling och atlantoskandisk sill, bestånd med **stor utbredning** i Nordostatlanten²¹, enades kuststaterna²² om att fastställa övergripande totala tillåtna fångstmängder för 2024 på MSY-nivå. I avsaknad av kvotdelningssystem och på grund av ensidiga åtgärder från vissa parter sida, bl.a. för stora överföringar mellan år, överstiger dock summan av kvoterna från kuststater och fiskeparter fortfarande de övergripande totala tillåtna fångstmängder man enats om. Detta undergräver beståndens hållbarhet ytterligare, försvårar kuststaternas överenskommelser och har mer allmänt utgjort en påfrestning för samarbetet i dessa forum. EU står fast vid sitt åtagande att nå ett hållbart resultat i silldiskussionerna. Unionen fortsätter att aktivt föra diskussioner med andra kuststater och fiskeparter i syfte att enas om nya övergripande kvotdelningssystem för hållbar förvaltning av dessa bestånd.

Medelhavet och Svarta havet präglas av blandfiske och har många bestånd som delas med tredjeländer. Fiskedödligheten har närmat sig en hållbar nivå för vissa bestånd. Under 2021 nådde 26 bestånd F_{MSY} eller lägre nivåer, men 38 bestånd fiskas fortfarande över hållbara nivåer. Det måste vidtas ytterligare åtgärder för att minska fisket och nå maximal hållbar avkastning. I detta syfte måste staterna tillämpa den fleråriga förvaltningsplanen för västra

¹⁹ För protokoll från möten i specialiserade kommittén för fiske, se: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement/meetings-eu-uk-partnership-council-and-specialised-committees-under-trade-and-cooperation-agreement/specialised-committee-fisheries_en.

²⁰ Slutsatser från fiskerisamrådet mellan Norge och Europeiska unionen om reglering av fisket i Skagerrak och Kattegatt för 2024: https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/document/download/675ccb20-4b1c-456e-b13c-8e7b853002e3_en?filename=2023-12-08-EU-NO-Skagerrak-Agreed-Record-2024.pdf.

²¹ <https://www.ices.dk/community/groups/pages/wgwide.aspx>. Working Group on Widely Distributed Stocks (WGWISE) sammanställer och analyserar data om stora bestånd av pelagiska arter samt andra långvandrande arter med stor utbredning.

²² Kuststater i Nordostatlanten som förvaltar dessa bestånd är EU:s medlemsstater, Förenade kungariket, Norge, Island, Färöarna, Grönland och Ryssland.

Medelhavet²³ och AKFM:s (Allmänna kommissionen för fiske i medelhavet) strategi för 2030²⁴. För 2024 är fiskemöjligheterna i linje med en omfattande uppsättning åtgärder som antogs i 2023 års förordning om fiskemöjligheter för genomförandet av den fleråriga förvaltningsplanen för västra Medelhavet.

Under övergångsperioden för den fleråriga förvaltningsplanen för **västra Medelhavet**, och för att uppnå maximal hållbar avkastning senast 2025, har fiskemöjligheterna för 2024²⁵ fastställts enligt en **integrerad strategi**. Denna strategi bygger på förvaltningsverktyg och utvecklar den kompensationsmekanism som uppmuntrar staterna att använda mer selektiva redskap och att freda områden för fiske. Medlemsstaterna uppmanas att fortsätta använda denna mekanism. För 2024 har rådet också fastställt maximala fångstbegränsningar för de mest överfiskade djuphavsräkorna och behållit taket för fiske med långrevsfartyg.

Intensivt arbete inom ramen för **AKFM**, med stöd av EU:s konsekventa ståndpunkt i regionala fiskeriförvaltningsorganisationer, har lett till viktiga beslut. Framför allt har detta lett till två fleråriga förvaltningsplaner och antagandet av maximala fångstbegränsningar för guldmakrill i Medelhavet, en konsolidering av förvaltningsåtgärderna för ål i Medelhavet i alla livsmiljöer, däribland sötvatten, och ytterligare åtgärder för att minska fiskedödligheten för glasål.

AKFM fortsatte också att genomföra de två långsiktiga förvaltningsplanerna för Adriatiska havet för att uppnå en hög långsiktig avkastning som är förenlig med den maximala hållbara avkastningen. För det fortsatta genomförandet av den fleråriga förvaltningsplanen för små pelagiska bestånd fastställde AKFM lägre fångstbegränsningar för 2024 för ansjovis och sardiner och en frysning av kapaciteten för pelagiska trålare och snörpvadsfartyg. För den fleråriga förvaltningsplanen för demersala bestånd i Adriatiska havet fastställde AKFM en begränsning av fiskeansträngningen för både bottentrålare och bomtrålare i syfte att nå MSY-målet 2026 för samtliga fem viktiga bestånd (kummel, havskräfta, tunga, djuphavsräka och mulle). Lägre fångstbegränsningar antogs inom ramen för de fyra fleråriga planerna för förvaltning av djuphavsräka i Joniska havet, Levantinska sjön och Siciliensundet (inklusive förvaltning av fiskeansträngningen för kummel). AKFM antog skördebegränsningar för ädelkorall. För Svarta havet fastställdes en total tillåten fångstmängd för piggvar inom ramen för AKFM-planen och en autonom EU-kvot fastställdes för skarpsill.

EU enades om åtgärder för **ål²⁶ i marina och angränsande brackvatten i Nordostatlanten (inklusive Östersjön)**, och fortsatte med fredningstiden på sex månader. EU enades också om att en fredningstid skulle sammanfalla med unga ålars vandring och skydda vuxna ålars vandring mellan hav och vattendrag. Övervakningen av dessa åtgärder kommer att utökas

²³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1022 av den 20 juni 2019 om upprättande av en flerårig plan för de fisken som utnyttjar demersala bestånd i västra Medelhavet och om ändring av förordning (EU) nr 508/2014 (EUT L 172, 26.6.2019, s. 1).

²⁴ AKFM:s strategi för hållbart fiske och vattenbruk i Medelhavet och Svarta havet 2030: <https://www.fao.org/documents/card/en/c/cb7562en>.

²⁵ Rådets förordning (EU) 2024/259 av den 10 januari 2024 om fastställande för 2024 av de fiskemöjligheter för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd som är tillämpliga i Medelhavet och Svarta havet (EUT L 31, 2024/259, 11.1.2024).

²⁶ Artikel 13 i förordning (EU) 2024/257.

under 2024. Kommissionen fortsätter att övervaka framstegen med att genomföra åtgärderna i det gemensamma uttalandet²⁷ om att stärka återhämtningen för ål, som undertecknats av kommissionen och vissa medlemsstater²⁸.

3. LÄGET VAD GÄLLER EU:S FLOTTA

Medlemsstaterna måste hålla flottorna under de nationella gränserna för fartygskapacitet (i bruttotonnage och maskinstyrka, kW). Medlemsstater som har flottsegment med påvisad obalans måste lägga fram handlingsplaner med anpassningsmål och verktyg för att uppnå balans, med en tydlig tidsram för genomförandet. Kapacitet som dragits in med offentligt stöd får inte ersättas²⁹.

Sedan 2022 har antalet fartyg, bruttotonnaget och maskinstyrkan minskat med 0,44 %, 0,52 % respektive 0,10 %. Den 31 december 2023 bestod därför EU:s fiskeflotta³⁰ av 71 608 fartyg med ett bruttotonnage på 1 305 115 och en maskinstyrka på 5 226 554 kW.

I sina rapporter för 2023 angav medlemsstaterna att deras flottor ligger under gränserna och följer kraven i artikel 22 i förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken. Farhågor kvarstår dock kring riktigheten och tillförlitligheten i de uppgifter som ligger till grund för de nationella rapporterna och riktigheten i medlemsstaternas handlingsplaner. Flera medlemsstater anser att det inte finns något behov av att lägga fram handlingsplaner, trots att flottsegment med ”röda” indikatorer³¹ visar att dessa segment inte är i balans.

Olika parametrar används för att bedöma om en flotta är i balans. Till exempel kan olönsamma eller underutnyttjade flottsegment tyda på att flottsegmenten i perioder eller permanent ligger i hamn och är inaktiva. Och om många fartyg ägnar mindre tid åt fiske än vad de skulle kunna är det möjligt att flottsegmentet är för stort för de tillgängliga resurser som fartygen är beroende av.

Balansen i flera segment kan inte bedömas fullt ut, eftersom det fortfarande saknas uppgifter om dem. Medlemsstaterna uppmanas att satsa mer på uppgiftsinsamling, särskilt i områden där informationen är begränsad, såsom de yttersta randområdena. I detta syfte arbetar kommissionen med att anta särskilda riktlinjer för bedömning av balansen i vissa flottsegment i de yttersta randområdena genom att införa alternativa metoder som ska användas vid utarbetandet av vissa indikatorer för bedömning av balansen. I 2023 års meddelande om den

²⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5374-2023-ADD-1-REV-1/sv/pdf>.

²⁸ Tjeckien, Tyskland, Estland, Irland, Grekland, Kroatien, Cypern, Litauen, Luxemburg, Ungern, Malta, Österrike, Portugal, Rumänien, Slovakien, Finland.

²⁹ Artikel 22 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG.

³⁰ Inklusive fiskeflottan i de yttersta randområdena.

³¹ Röda indikatorer visar att flottsegmenten inte är i balans med fiskemöjligheterna. En ”grön” indikator visar att flottsegmentet är i balans med fiskemöjligheterna.

gemensamma fiskeripolitiken³² uppmanade kommissionen medlemsstaterna att öka öppenheten och flexibiliteten i sin förvaltning av fiskekapaciteten och att överväga en omfördelning av outnyttjad kapacitet för strukturella investeringar ombord. För de flottsegment som inte är i balans ska medlemsstaterna utarbeta nya eller uppdaterade handlingsplaner som en del av sina nationella flottrapporter.

4. SOCIOEKONOMISKA RESULTAT

Efter att bränslepriserna nådde en topp på 1,2 euro per liter 2022 har priserna gradvis sjunkit till 0,8–0,9 euro per liter under första kvartalet 2024. I löpande priser kan EU:s fiskeflotta förvänta sig ett bruttoföreläggsvärde på ungefär 2,5 miljarder euro, täcka sina driftskostnader och behålla arbetstillfällena och löner för ungefär 122 000 fiskare. Detta är en betydande förbättring jämfört med 2022, när de flesta av EU:s fiskeflottor inte kunde täcka sina driftskostnader.

Även om de flesta nationella flottor förväntas bli lönsamma 2024 visar en socioekonomisk analys att flera flottsegment kommer att hamna i en svår situation, särskilt de som är beroende av överfiskade bestånd och använder energiintensiva fiskeredskap. Flottsegment som är beroende av bestånd som nyttjas på ett hållbart sätt och som har ökat sin energieffektivitet tenderar däremot att prestera bättre och generera högre löner för sina besättningar. Detta pekar på de betydande socioekonomiska vinster som EU:s fiskeflottor gjort när det gäller bevarande av bestånden och energieffektivitet.

Även om bränslepriserna har sjunkit är energin fortfarande en av de största kostnaderna för EU:s fiskeflotta 2024. Denna sårbarhet orsakas av att många flottor har hög energiintensitet och är starkt beroende av fossila bränslen. På denna punkt föreslog kommissionen flera åtgärder i meddelandet om energiomställningen inom EU:s fiskeri- och vattenbrukssektor³³ för att hjälpa EU:s fiskeflottor att påskynda sin energiomställning och uppnå målet om klimatneutralitet senast 2050. Åtgärderna omfattade ett energiomställningspartnerskap för EU:s fiske och vattenbruk³⁴ och en vägledning till berörda parter och medlemsstater om hur man bäst utnyttjar Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF) och andra befintliga EU-fonder för att stödja energiomställningen.

5. LANDNINGSSKYLDIGHET

Landningsskyldigheten är ett huvudinslag i den gemensamma fiskeripolitiken. Dess syfte är att säkerställa att de marina biologiska resurserna nyttjas på ett hållbart sätt, genom att öka det selektiva fisket så att oönskade fångster inte alls görs och utkastet elimineras.

Medlemsstaterna använder dock främst traditionella övervakningsmetoder, såsom inspektioner till havs, landningsinspektioner och flygövervakning. Ensamma räcker dessa

³² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet, *Den gemensamma fiskeripolitiken i dag och i morgon: en pakt för fisket och haven för en hållbar, vetenskapsbaserad, innovativ och inkluderande fiskeförvaltning*, COM/2023/103 final.

³³ COM(2023) 100 final (eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0100)

³⁴ [Partnerskapet för energiomställning – Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0100).

verktyg inte till för att motverka olagliga utkast vid fiske till havs³⁵, och faktum är att det finns tecken på att olagliga och odokumenterade utkast förekommer.

Den 22 november 2023 antog Europaparlamentet och rådet nya kontrollregler för EU, och dessa kommer att bidra till en effektiv övervakning av efterlevnaden av landningsskyldigheten³⁶. Dessa omfattar en skyldighet för större fartyg, som utgör en hög risk vad gäller bristande fullgörande av landningsskyldigheten, att senast den 10 januari 2028 ha elektroniska fjärrövervakningssystem installerade ombord, däribland övervakningskameror. Enligt de nya reglerna är det dock inte obligatoriskt att använda kameror ombord på fartyg med en största längd på mindre än 18 meter. Det är därför nödvändigt att undersöka hur dessa fartyg kommer att kontrolleras och hur efterlevnaden av landningsskyldigheten kommer att säkerställas för de många fartygen i EU:s flotta under 18 meter och de fartyg som inte anses utgöra ”hög risk”.

Korrekt registrering av fångster är avgörande för beståndsbedömningar, eftersom forskarna använder de uppgifter som rapporteras i loggböcker och samlas in inom ramen för insamling av data³⁷ som underlag för vetenskapliga utlåtanden. Såsom framhålls i 2023 års meddelande om den gemensamma fiskeripolitiken³⁸ är korrekta uppgifter ytterst viktiga för de utvärderingar som hjälper kommissionen att avgöra om EU:s åtgärder bör fortsätta eller justeras.

För landningsskyldigheten krävs också ”detaljerad och precis dokumentation av alla fiskeresor”³⁹ och att fångsterna ”i tillämpliga fall räknas av från kvoterna”⁴⁰. Vägning och registrering av landade fångster är avgörande för övervakningen av kvotutnyttjandet och är grundläggande för en framgångsrik fiskeförvaltning. De kontroller som kommissionen utfört under flera år har visat att medlemsstaterna inte alltid säkerställer att fångsterna vägs i enlighet med EU:s regler och att det ofta förekommer en betydande felrapportering av de faktiska kvantiteter som landats.

³⁵ Flera medlemsstater har samtyckt till att delta i ett EFCA-samordnat pilotprojekt för att lära sig bästa praxis för kontroller med elektronisk fjärrövervakning (ett eller två fartyg per medlemsstat). Danmark använder elektronisk fjärrövervakning i flottan för havskräfta i Kattegatt, och Nederländerna genomför ett fullt dokumenterat fiskeprogram på några fartyg i Nordsjön. Inget av projekten används för kontroll- och tillsynsändamål.

³⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2842 av den 22 november 2023 om ändring av rådets förordning (EG) nr 1224/2009, och om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1967/2006 och (EG) nr 1005/2008 och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/1139, (EU) 2017/2403 och (EU) 2019/473 vad gäller fiskerikontroll (EUT L, 2023/2842, 20.12.2023).

³⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1004 av den 17 maj 2017 om upprättande av en unionsram för insamling, förvaltning och användning av data inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskaplig rådgivning rörande den gemensamma fiskeripolitiken och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 199/2008 (EUT L 157, 20.6.2017, s. 1).

³⁸ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet, *Den gemensamma fiskeripolitiken i dag och i morgon: en pakt för fisket och haven för en hållbar, vetenskapsbaserad, innovativ och inkluderande fiskeförvaltning*, COM(2023) 103 final.

³⁹ Artikel 15.13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013.

⁴⁰ Artikel 15.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013.

De berörda parterna försöker ta itu med dessa problem. Forskningsprojekt och samarbete mellan forskare och fiskare har gett värdefulla lärdomar om mer selektiva fiskemetoder och fiskeredskap och om hantering av utkast enligt bestämmelserna om landningsskyldighet. Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) och EHFVF ger ekonomiskt stöd för att genomföra landningsskyldigheten, med en hög grad av statsstöd. I slutet av 2023⁴¹ hade medlemsstaterna valt ut 302 insatser med en total EHFVF-finansiering på 58,2 miljoner euro för landningsskyldigheten. De flesta insatserna syftade till att öka mervärdet eller kvaliteten på oönskade fångster⁴², minska fiskets inverkan på den marina miljön och eliminera utkast⁴³.

Trots insatserna behövs det mycket mer för att fullgöra landningsskyldigheten, fem år efter att den trädde i kraft fullt ut. I januari 2024 inledde kommissionen en studie som ska ligga till grund för utvärderingen av landningsskyldigheten. Studien kommer att samla in underlag för en bedömning av hur landningsskyldigheten har fungerat och varför den fungerar som den gör.

6. HUVUDBUDSKAP OCH HUVUDDRAG I FÖRSLAGEN TILL FISKEMÖJLIGHETER FÖR 2024

6.1. Viktiga åtgärder för att fastställa kommande fiskemöjligheter

När kommissionen utarbetar sina förslag om fiskemöjligheter för 2025 kommer den att beakta slutsatserna i domstolens dom av den 11 januari 2024 i mål C-330/22⁴⁴. Den kommer också att basera sina förslag på Ices och STECF:s vetenskapliga utlåtanden, inbegripet hänsyn till ekosystem när sådana ingår i utlåtandena, på beslut som fattats vid de internationella förhandlingarna med tredjeländer, på de regionala fiskeriförvaltningsorganisationernas beslut och på en socioekonomisk analys samt på ikraftträdandet av den permanenta fasen av den fleråriga förvaltningsplanen för västra Medelhavet från januari 2025.

Kommissionen kommer att se till att förslagen omfattar så många bestånd som möjligt, förutsatt att vetenskapliga utlåtanden finns tillgängliga i rätt tid.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna och de berörda parterna att bedöma de vetenskapliga utlåtandena så snart de är allmänt tillgängliga. Berörda parter kan ge återkoppling eller rekommendationer genom rådgivande nämnder, nationella myndigheter och individuellt till kommissionen.

Kommissionen kommer att genomföra olika samråd med Förenade kungariket, Norge och andra kuststater från och med oktober. Syftet är att slutföra förhandlingarna i tid för att

⁴¹ EHFVF:s genomföranderapport 2023. Publikation från generaldirektoratet för havsfrågor och fiske kommer senare.

⁴² Artikel 42 i EHFF-förordningen.

⁴³ Artiklarna 38 och 39 i EHFF-förordningen.

⁴⁴ Dom av den 11 januari 2024, *Friends of the Irish Environment (Fiskemöjlighet som överstiger noll)*, C-330/22, ECLI:EU:C:2024:19. I domen bedöms giltigheten av rådets förordning (EU) 2020/123 om fastställande för 2020 av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, jämförd med artiklarna 9, 10, 15 och 16 i förordning (EU) nr 1380/2013 och artiklarna 1–5, 8 och 10 i förordning (EU) 2019/472.

integrera resultatet av samråden i överläggningarna i rådet (jordbruk och fiske) i december 2024.

Utöver att fastställa fiskemöjligheter kommer kommissionen under året att verka för att nå framsteg när det gäller införandet av kvotdelningssystem för bestånd med stor utbredning med tredjeländer som saknar sådana system. På så sätt ska ett hållbart fiske av gemensamma bestånd kunna säkerställas.

6.2.Fastställande av fiskemöjligheter för olika havsområden

För de bestånd som endast förvaltas av EU i **Östersjön, Skagerrak/Kattegatt och Atlanten** kommer kommissionen att föreslå totala tillåtna fångstmängder och kvoter i linje med MSY-nivån, när ett sådant utlåtande är tillgängligt. Om förvaltningsplanerna medger flexibilitet i fastställandet av fångstbegränsningar kan kommissionen komma att föreslå att de övre MSY-gränserna används för sunda bestånd. Villkoret är att det enligt det vetenskapliga utlåtandet är nödvändigt att nå målen i den fleråriga förvaltningsplanen, särskilt för blandfisken. Om biomassan har minskat så mycket att den ligger under säkra biologiska gränser föreslår kommissionen att bestånden ska byggas upp på nytt och att hjälpåtgärder ska vidtas i linje med varje flerårig plan. Fokus kommer att ligga på att få ett fullständigt MSY-utlåtande för andra viktiga bestånd så snart som möjligt.

Kommissionen kommer också att dra av undantagen av mindre betydelse eller undantagen grundade på hög överlevnad från Ices utlåtanden när så är lämpligt. Kommissionen kommer också att utvärdera medlemsstaternas framsteg i genomförandet av de nuvarande åtgärderna för att minska bifångster, som antagits vid sidan av de särskilda totala tillåtna fångstmängder för oundviklig bifångst som ska lindra potentiella choke-situationer.

Där så är möjligt ska kommissionen fortsätta att övergå till ett system med fleråriga totala tillåtna fångstmängder för bestånd som uteslutande förvaltas av EU. För två bestånd som uteslutande förvaltas av EU har fleråriga totala tillåtna fångstmängder fastställts för 2024 och 2025. Detta kommer att öka effektiviteten och förutsägbarheten för EU:s fiskeindustri för bestånd som valts ut i nära samråd med medlemsstaterna, berörda parter och Ices. Medlemsstaterna uppmanas att förteckna prioriterade bestånd för vilka de rekommenderar tvååriga totala tillåtna fångstmängder. Efter en bedömning ska kommissionen uppmana Ices att bedöma de identifierade bestånden

- i. mot Ices kriterier för fleråriga utlåtanden,
- ii. med avseende på genomförbarheten av fleråriga utlåtanden, och
- iii. med avseende på de eventuella konsekvenserna av sådana fleråriga utlåtanden.

För bestånd som förvaltas gemensamt med **Förenade kungariket, Norge och andra kuststater** kommer EU att följa samma strategi som för bestånd som uteslutande förvaltas av EU. Den kommer att grunda sin ståndpunkt på bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning i syfte att fastställa fiskemöjligheter i linje med maximal hållbar avkastning och när så är lämpligt förhandla fram bevarandeåtgärder med Förenade kungariket, Norge och andra kuststater. Rådet kommer att fortsätta att samarbeta med Förenade kungariket när det gäller de

gemensamma åtaganden som gjorts av EU och Förenade kungariket i den specialiserade kommittén för fiske och med Förenade kungariket och Norge för att fullfölja de trepartsåtaganden som gjorts för att uppnå ett hållbart fiske och en hållbar förvaltning av gemensamma bestånd. EU står fast vid sitt åtagande att hitta hållbara, balanserade och heltäckande arrangemang för gemensamt nyttjande av bestånd med stor utbredning som förvaltas gemensamt med andra kuststater.

För **Medelhavet och Svarta havet** är det viktigt att medlemsstaterna fortsätter att arbeta för att uppnå de mål som fastställs i EU:s fleråriga förvaltningsplan för västra Medelhavet och AKFM:s planer i linje med 2030-strategin. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att genomföra kompletterande åtgärder inom ramen för EHFVF-programmen. Den 1 januari 2025 avslutas övergångsfasen för den fleråriga förvaltningsplanen för västra Medelhavet, varefter planen går in i fasen för fullständigt genomförande. Detta innebär att F_{MSY} -intervallet i den fleråriga planen kan användas, om bestånden ligger över de försiktighetsbaserade referenspunkterna, för att eventuellt tillämpa flexibla åtgärder på blandfisken. Förslaget om fiskemöjligheter bör omfatta tillgängliga förvaltningsverktyg, F_{MSY} -intervall och kompensationsmekanismen för att förbättra fiskeredskapens selektivitet och fredningsområdena. STECF utvärderar årligen framstegen i genomförandet av den fleråriga planen. Kommissionen har också inlett arbete med varje hållbarhetsaspekt för att i juli 2024 kunna rapportera om planens effekter på de berörda bestånden och fiskena.

Gemensamma bestånd måste också förvaltas för att säkerställa hållbart fiske i internationella vatten och lika villkor i Medelhavet och Svarta havet. I detta syfte kommer förslaget om fiskemöjligheter under 2025 att omfatta nuvarande AKFM-åtgärder och ytterligare åtgärder som ska antas vid AKFM:s årliga möte i november, däribland viktiga åtgärder för att genomföra fleråriga planer för små pelagiska bestånd och bottenlevande arter i Adriatiska havet samt långsiktiga åtgärder för ål och ädelkorall. För arter i Svarta havet ska kommissionen föreslå totala tillåtna fångstmängder och kvoter för piggvar och skarpsill, i linje med de åtgärder som ska antas vid AKFM:s årliga möte på grundval av resultaten av AKFM:s pilotstudier och forskningsprogram.

De framsteg som gjorts i Medelhavet och Svarta havet måste fortsätta och påskyndas, med utgångspunkt i resultaten från AKFM:s högnivåkonferens i oktober 2023 och fiskforumet 2024. Det krävs större fokus på detta vid AKFM:s/FAO:s toppmöte om småskaligt fiske (juli 2024) och den regionala vattenbrukskonferensen (december 2024). Dessa kommer att vara viktiga milstolpar i utarbetandet av ministerförklaringen om MedFish4Ever inför nästa ministerkonferens 2026. Alla medlemsstater måste fortsätta att vidta åtgärder för att uppnå hållbara bestånd, eftersom detta är grunden för en resilient fiskesektor, och för att skydda ekosystemen i dessa havsområden.

Det finns ett brådskande behov av att stärka skyddet av **ål**. Utöver att noga övervaka genomförandet av 2024 års fiskemöjligheter och utvärdera åtgärderna för 2025 för marina vatten uppmanar kommissionen återigen medlemsstaterna att inom ramen för EU:s marina

handlingsplan uppdatera sina förvaltningsplaner för ål enligt ålförordningen⁴⁵, i linje med deras rättsliga skyldigheter enligt EU:s miljölagstiftning. Det är viktigt att intensifiera åtgärderna i inlandsvatten för att skapa lika villkor, eftersom åldödligheten i inlandsvatten är betydande och kräver omedelbara åtgärder. För att underlätta denna dialog och process anordnade kommissionen en teknisk workshop om ålförvaltning den 24 april 2024 inom ramen för den marina handlingsplanen. AKFM arbetar för närvarande med framtida långsiktiga åtgärder för ål omfattande alla livsmiljöer, inklusive inlandsvatten.

7. SLUTSATS

Den övergripande hållbarheten i EU:s fiske förbättrades ytterligare 2023 tack vare fortsatta åtgärder. Detta gäller särskilt i EU:s vatten i Atlanten. Situationen i Östersjön förblir dock ytterst oroande, eftersom populationer av tidigare viktiga kommersiella bestånd fortsätter att minska på grund av påfrestningar av olika slag. För Medelhavet och Svarta havet krävs det fler åtgärder och större engagemang för att hantera situationen, trots den senaste tidens förbättringar av tillståndet för vissa bestånd.

Klimatförändringen påverkar den mänskliga verksamheten och påfrestningarnas intensitet samt kopplingarna mellan dessa. För att hantera trycket på fiskbestånden är det avgörande att medlemsstaterna genomför EU-lagstiftningen fullt ut och att alla berörda parter vidtar samordnade åtgärder för att minska trycket. EU bekämpar havsföroreningar genom ett antal lagstiftningsinitiativ och politiska initiativ inom ramen för handlingsplanen för nollförorening⁴⁶,

Kommissionens förslag om fiskemöjligheter för 2025 kommer att syfta till en återhämtning av bestånden, en konsolidering av dem som har uppnått hållbara nivåer och en ökning av yrkesfiskarnas resiliens.

En blomstrande fiskerisektor är avgörande för att bevara de europeiska kustsamhällena och hantera övergången till mer hållbara livsmedelssystem. Som anges i paketet om fisket och haven är ett gemensamt engagemang av största vikt för att våra marina områden och det europeiska fisket ska vara rustat för framtiden.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna, rådgivande nämnder, berörda parter och allmänheten att komma med synpunkter på detta meddelande senast den 31 augusti 2024.

⁴⁵ Rådets förordning (EG) nr 1100/2007 av den 18 september 2007 om åtgärder för återhämtning av beståndet av europeisk ål.

⁴⁶ Initiativen omfattar fastställande av gränsvärden för marint skräp, undervattensbuller, näringsämnen och föroreningar inom ramen för havsmiljödirektivet (ramdirektivet om en marin strategi) och genomförandeåtgärder för att iakttä dem. Se COM(2021) 400 final.

PLANERAD TIDSPLAN FÖR ARBETET⁴⁷

När	Vad
Maj–november 2024	Ices vetenskapliga utlåtande
Juni–slutet av augusti 2024	Offentligt samråd om meddelandet
Slutet av augusti 2024	Kommissionen antar förslaget om fiskemöjligheter i Östersjön
Mitten av september 2024	Kommissionen antar förslaget om fiskemöjligheter i Medelhavet och Svarta havet
Oktober–december 2024	Årliga samråd om fiskemöjligheter med parter i Nordostatlanten
Oktober 2024	Rådets möte om fiskemöjligheter för Östersjön Kuststaternas samråd om bestånd med stor utbredning i Nordostatlanten
Slutet av oktober 2024	Kommissionen antar förslaget om fiskemöjligheter i Atlanten/Nordsjön
Den 4–8 november 2024	AKFM:s årsmöte
Den 12–15 november 2024	Nordostatlantiska fiskerikommissionens årsmöte
Den 1 december 2024	STECF:s beståndsbedömning och utlåtande om förvaltning
December 2024	Rådets möte om fiskemöjligheter för Atlanten/Nordsjön Rådets möte om fiskemöjligheter för Medelhavet och Svarta havet

⁴⁷ För bestånd som förvaltas av de regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna i EU:s vatten och i vissa andra vatten utanför EU antas fiskemöjligheterna, efter de regionala fiskeriförvaltningsorganisationernas årsmöten, genom en översyn av rådets förordning om fastställande av fiskemöjligheterna.